

ΘΑ ΠΕΣΕΙ Η ΝΥΧΤΑ - NIGHT WILL FALL

Σκηνοθεσία: Αντρέ Σίνγκερ

Σενάριο: Λινέτ Σίνγκερ

Φωτογραφία: Ρίτσαρντ Μπλάνσαρντ

Μοντάζ: Αρικ Λίμποβιτς, Στίβεν Μίλερ

Μουσική: Νικόλας Σίνγκερ

Χώρα: Αγγλία (Έγχρωμη και Α/Μ)

Αφηγητείται: Helena Bonham Carter, επιζήσαντες κλπ

Διάρκεια: 75'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

7 Βραβεία και 13 Υποψηφιότητες

-FOCAL International Awards 2015 – Βραβεία στους Andre Singer (Director), Sally Angel (Producer), Brett Ratner (Producer), Adam Turner (Footage Archive Researcher), Spring Films, Angel TV, Cinephil

-Jerusalem Film Festival 2014 – Βραβείο The Jewish Experience στον Andre Singer.

-News & Documentary Emmy Awards 2016. Βραβεία Emmy στους: Andre Singer (director), Sally Angel (producer), Brett Ratner (producer), Richard Melman (executive producer), Philippa Kowarsky (co-producer), Signe Byrge Sørensen (co-producer), Stephen Frears (executive producer), James Packer (executive producer), HBO Documentary Films.

-Outstanding Research: Adam Turner (researcher), Oliver Keers (researcher), Zoe Perry (researcher), Dorit

Starik (researcher). HBO Documentary Films.

-Peabody Awards 2016 – Documentary and Education στους Spring Films, Angel TV, HBO Documentary Films. RatPac Documentary Films

-Royal Television Society, UK 2016 – Βραβείο Ιστορικού Ντοκουμέντου στους Spring Films και Angel TV.

-Sheffield International Documentary Festival 2014, Ειδική μνεία στον Andre Singer.

-Televisual Bulldog Awards, UK 2016.

Πρόσφατα ανακαλυφθέν ντοκιμαντέρ του Άλφρεντ Χίτσκοκ με θέμα τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, γυρισμένο κατά τους τελευταίους μήνες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Σπαρακτική υπενθύμιση των ναζιστικών θηριωδιών στα στρατόπεδα συγκέντρωσης διά χειρός (και) Άλφρεντ Χίτσκοκ. Ένα ντοκιμαντέρ που σφίγγει το στομάχι.

Το ντοκιμαντέρ του Αντρέ Σίνγκερ καταγράφει την πρωτοπόρα προσπάθεια της βρετανικής κυβέρνησης να κινηματογραφήσει τη φρίκη στα στρατόπεδα συγκέντρωσης κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου σε ένα συγκλονιστικό φιλμ για μια ταινία που έμεινε χαμένη για 70 χρόνια.

Το μέχρι πρότινος καταχωνιασμένο ντοκιμαντέρ του Άλφρεντ Χίτσκοκ για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης απεικονίζει τα αδιαμφισβήτητα εγκλήματα των ναζί εις βάρος ανυπεράσπιστων ανθρώπων ανά την Ευρώπη.

Μια ταινία που δύσκολα ξεχνάει όποιος τη δει. Τους τελευταίους μήνες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ο παραγωγός Σίντνεϊ Μπερνστάιν και ο Άλφρεντ Χίτσκοκ ανέλαβαν τη δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ που θα απεικονίσει τα εγκλήματα των ναζί στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τα οποία μόλις είχαν αρχίσει να αποκαλύπτονται. Η μέχρι πρότινος καταχωνιασμένη ταινία απεικονίζει τις φρικαλεότητες που αντίκρισαν οι κινηματογραφιστές του στρατού, μέσα από τις αφηγήσεις των οποίων, όπως και των επιζώντων που φαίνονται στα πλάνα, μαθαίνουμε για τους θαλάμους αερίων, τους άταφους νεκρούς, τις αποθήκες ανθρώπων μαλλιών, γυαλιών και άλλων προσωπικών αντικειμένων που δεν άφηναν ανεκμετάλλευτα τα SS.

Παρά την ιστορική σημασία του, το ντοκιμαντέρ έμελλε να μην ολοκληρωθεί, καθώς θα επηρέαζε αρνητικά την εξωτερική πολιτική της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία επεδίωκε συμφιλίωση με τον γερμανικό λαό. Το υλικό που συγκεντρώθηκε, πάντως, χρησιμοποιήθηκε ως αποδεικτικό υλικό στις δίκες των ναζί, εκπληρώνοντας έτσι έναν από τους στόχους του. Προτού πέσει η νύχτα, λοιπόν, το ντοκιμαντέρ του Αντρέ Σίνγκερ, μόνιμου συνεργάτη του Βέρνερ Χέρτσογκ, μας υπενθυμίζει ενάντια σε τι πρέπει να μαχόμαστε καθημερινά και πως τίποτα δεν έχει κριθεί ακόμη.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΤΕΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διάσημο ήδη από τις μέρες της προετοιμασίας του, το «Night Will Fall» του Αντρέ Σίνγκερ, δεν προετοιμάζε, ωστόσο, κανέναν για αυτό που τελικά είναι, **ένα από τα καλύτερα ντοκιμαντέρ που γυρίστηκαν ποτέ πάνω στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο** και την αγωνιώδη προσπάθεια μιας ομάδας ανθρώπων να μην σβήσουν ποτέ από το μεγάλο χάρτη αυτού του κόσμου ό,τι συνέβη, καταγράφοντας με διαύγεια και τεχνική τις πιο σκληρές εικόνες που αντίκρισε ποτέ ανθρώπινο μάτι για την πιο σκοτεινή σελίδα της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας. Η ιστορία που αφηγείται το «Night Will Fall» είναι **συναρπαστική** και ταυτόχρονα ενδεικτική του γιατί οι εικόνες που τράβηξε ο βρετανικός στρατός από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης έμειναν στο συρτάρι για 70 ολόκληρα χρόνια πριν παρθεί η μεγάλη απόφαση πως είχε έρθει επιτέλους η ώρα να αποκαλυφθούν.

Ηταν 1945, όταν ο βρετανικός στρατός απελευθέρωσε τους κρατούμενους στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μπεργκεν - Μπέλσεν. Μαζί τους έφτασε και ο Σίντνεϊ Μπερνστάιν, ένας πρωτοπόρος του σινεμά που υπήρξε υπεύθυνος για την παραγωγή ταινιών κατά τη διάρκεια του πολέμου και αναζητούσε ήδη από τους πρώτους μήνες του 1945 υλικό από τις αγριότητες των Γερμανών. Αυτά που είδε στο στρατόπεδο τον κινητοποίησαν να κάνει μια ταινία για τις φρικαλεότητες του πολέμου, χρησιμοποιώντας υλικό που είχε ήδη κινηματογραφηθεί από οπερατέρ του βρετανικού στρατού αλλά και συνεντεύξεις με Βρετανούς αξιωματικούς και μέλη των SS. Το υλικό που συγκεντρώθηκε από δέκα στρατόπεδα συγκέντρωσης (ανάμεσά τους το Ντράχου και το Αουσβιτς) έφτασε στο Λονδίνο για να μονταριστεί, ενώ ο Μπερνστάιν ζήτησε τη βοήθεια του Άλφρεντ Χίτσκοκ, ο οποίος βρισκόταν ήδη στην Αμερική, για να αναλάβει τη σκηνοθετική επιμέλεια της ταινίας.

Το φιλμ με τίτλο «German Concentration Camps Factual Survey» («Τεκμηριωμένη Έρευνα για τα Γερμανικά Στρατόπεδα Συγκέντρωσης») δεν προβλήθηκε ποτέ και μπήκε στα συρτάρια του βρετανικού στρατού, κάτω από την απειλή του φόβου πως σε μια Γερμανία (αλλά και ολόκληρη Ευρώπη) που προσπαθούσε να ξεχάσει, μια τέτοια υπενθύμιση θα ήταν καταστροφική για τη διατήρηση ενός ειρηνικού κλίματος ανοικοδόμησης. Αντ' αυτού κυκλοφόρησε μια μικρότερη (γερμανική) εκδοχή

υπό την εποπτεία του Μπίλι Γουάιλντερ με τίτλο «Death Mills» που προβλήθηκε στην αμερικανική ζώνη κατοχής τον Ιανουάριο του 1946, ενώ υλικό από το αρχικό φιλμ του Μπερνστάιν χρησιμοποιήθηκε ως αποδεικτικό υλικό στη Δίκη της Νυρεμβέργης.

Το 1952 το υλικό του «German Concentration Camps Factual Survey» έφτασε στα χέρια του Αυτοκρατορικού Πολεμικού Μουσείου της Μ. Βρετανίας, μαζί με ένα σενάριο για την αφήγηση και τη σωστή σειρά της θέσης των σκηνών για την ολοκλήρωση του. Η αποκατάσταση της ταινίας ξεκίνησε το 2008, ενώ για πρώτη φορά ολόκληρη προβλήθηκε στο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου του Βερολίνου το 2014 και σε περιορισμένο αριθμό αιθουσών το 2015.

Το «Night Will Fall» αφηγείται αυτήν την ιστορία - αυτής της ταινίας και μαζί εξομολογήσεις των οπερατέρ που συμμετείχαν στη δημιουργία της, ανθρώπων που γνώριζαν τον Μπερνστάιν, μια ηχογραφημένη συνέντευξη του Άλφρεντ Χίτσκοκ και επιζώντες που θυμούνται την παρουσία του βρετανικού στρατού στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εκείνη την «ημέρα» που δεν πίστευαν πως ήταν επιτέλους ελεύθεροι.

Μοιάζει δύσκολο να φανταστεί κανείς πως διαχειρίζεσαι ένα τόσο αποτράπαιο και ταυτόχρονα ιστορικό υλικό, αλλά ο ανθρωπολόγος και έμπειρος ντοκιμαντερίστας (ανάμεσα σε άλλα και παραγωγός του «Act of Killing» και του «Look of Silence» του Τζόσουα Οπενχάιμ), Αντρέ Σίνγκερ γνωρίζει ακριβώς τι είναι το «Night Will Fall» και δεν παρεκκλίνει ούτε μια στιγμή από το στόχο του. Τα 12 λεπτά από το «German Concentration Camps Factual Survey» που βλέπουμε (με τα μάτια μισόκλειστα, ας το ομολογήσουμε) μέσα στο «Night Will Fall» είναι μόνο η αφορμή για ένα ντοκιμαντέρ που μιλάει για τη μνήμη και την προσπάθεια της διατήρησής της ως εργαλείο για το μέλλον της ανθρωπότητας.

Με τον τίτλο του να εμπνέεται από ένα απόσπασμα από το αυθεντικό voice over του φιλμ του Μπερνστάιν «Unless the world learns the lesson these pictures teach, night will fall.», το ντοκιμαντέρ του Σίνγκερ είναι κάτι περισσότερο από ένα συγκλονιστικό ντοκουμέντο ή μια ταινία για το ίδιο το σινεμά και τη σημασία του στη φύλαξη του ιστορικού χρόνου. Με ψυχραιμία, καμία διάθεση επιτικού μελοδραματισμού, αλλά με έντονο αίσθημα ευθύνης απέναντι στην ιστορία που αφηγείται το «Night Will Fall» μεταφέρει αυτούσια τη φρίκη, θέλοντας όχι να σοκάρει (αυτό το καταφέρει από μόνο του το αρχαικό υλικό), αλλά να μιλήσει για το μάθημα που οφείλει το παρόν στον παρελθόν και το μοναδικό τρόπο με τον οποίο μπορεί να μην επαναληφθεί το λάθος σε έναν κόσμο που μοιάζει να ξεχνάει πιο γρήγορα και από την ταχύτητα με την οποία τα πρώιμα ακόμη τότε καρέ των Βρετανών οπερατέρ κάνουν πάνω στις στοιβές με τα πτώματα των αποστειρωμένων νεκρών Εβραίων.

Αν ήδη οι ιστορικοί του σινεμά αναζητούν τη θέση του «German Concentration Camps Factual Survey» ανάμεσα στα μεγάλα ντοκιμαντέρ που έχουν γυριστεί για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (όπως το «Νύχτα και Καταχνιά» του Αλέν Ρενέ ή το «Shoah» του Κλοντ Λανζμάν και το «The Sorrow and the Pity» του Μαρσέλ Οφίλς), οφείλουμε ταυτόχρονα να κρατήσουμε ανάμεσά τους μια θέση και για το «Night Will Fall».

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΑΝΑΚΗΣ

ANDRE SINGER – ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Κυρίως γνωστός ως παραγωγός Ντοκιμαντέρ (The Act of Killing 2012, Into the Abyss 2011, και Mein liebster Feind - Klaus Kinski 1999. Η Φιλμογραφία του ως σκηνοθέτης είναι η εξής: 2016 Where the Wind Blew (Documentary), 2014 Θα πέσει η νύχτα (Documentary) (as André Singer), 1999 Forbidden Rites (TV Series documentary). 1978 World in Action (TV Series documentary).